

Vanda ungdomsfullmäktiges ställningstagande:

Kortsiktiga beslut äventyrar skolgång

Ungdomsfullmäktiges kommentar till svenskspråkiga serviceområdets servicenätsutredning

I Vanda stad verkar fyra svenskspråkiga lågstadier: Mårtensdals skola i Mårtensdal, Dickursby skola i Dickursby, Västersundoms skola i Västersundom och Kyrkoby skola i Helsinge kyrkoby. I Vanda stads svenskspråkiga serviceområdets servicenätsutredning föreslås att Finlands äldsta skola, den i augusti 2025 200 år gamla Kyrkoby skola läggs ner och att Helsinge gymnasium tar över lokalerna för egen utbildning. Detta förslag skulle ta bort en trygg skolmiljö från Kyrkoby skolas elever, skulle leda till bredare inlärningshinder på grund av långa och besvärliga skolresor, samt fungera som en bristfällig och kortsiktig lösning för Helsinge gymnasiums utrymmesproblem. Lösningen skulle också göra vardagen svårare för andra stadiets studerande vid Helsinge gymnasium.

Kyrkoby skola anses av skolpersonal och elever att vara ett tryggt utbildningsutrymme. Klasskompisar bor i närheten, lärare är bekanta för eleverna och anses vara pålitliga vuxna. Dessutom är den traditionella skolbyggnaden en praktisk och fungerande skollokal. Skolan befinner sig också på ett lugnt område, vilket främjar säkerhetskänslan bland barn som går på Kyrkoby. Vid nedläggningen av Kyrkoby skola splittras klasser åt och elever delas mellan Mårtensdals skola i Mårtensdal och Dickursby skola i Dickursby. Näromgivningen vid dessa skolor är inte lika lugn eller trygg som den vid Kyrkoby skola. Förflyttningen till nya skollokaler, som föreslås, skulle ha skadlig inverkan på bland annat elevernas välmående. Mårtensdals skola och Dickursby skola är betydligt större skolor än Kyrkoby skola. De nya utrymmena bland okända elever skulle försvåra särskilt unga barns vardagsvälmående, umgänge med andra elever och deltagande i fritidsaktiviteter. Förändringen skulle skapa stress och oro inför framtiden, vilket skulle försämra viljan att gå till och fästa sig vid skolan.

I stället för att eleverna skulle kunna färdas skolvägen i helhet till fots eller på cykel, skulle barnen vara tvungna vid flytt att börja använda andra transportmedel. Med kollektivtransport från Kyrkoby skola (Prästgårdsgränden 6) till Dickursby skola (Idrottsvägen 4) skulle resan ta 40 minuter. Utan att byta buss skulle elever vara tvungna att gå i över 2,5 kilometer längs livliga bilvägar. Skolvägens skyddslöshet måste tas i beaktande, särskilt i Finland, där mörka och hala vintrar skapar en reell risk för allvarliga olyckor. Vanda kan inte vara en stad där stora olycksrisker är acceptabla. Skolvägen från Kyrkoby skola till Mårtensdals skola (Bredbergsgränden 4) skulle vara ännu längre, mellan 45–50 minuter. Resan är helt enkelt för ansträngande för elever i lågstadiet. Forskning tyder också på att en för lång skolresa försvagar elevens koncentrations- och inlärningsförmåga. Samtidigt kräver längre skolresor att eleven stiger upp allt tidigare, vilket ökar på vardagsutmattningen och försvagar skolgången. Samtidigt påverkar utmattning också på orken att delta i fritidsaktiviteter.

Detta syns också vid skolresan hem. Längre skolresor tar upp en märkbar del av tiden, som skulle användas för att läsa läxor, delta i hobbyer eller socialisering med familj och vänner; allt, vad unga barn behöver också göra. Skolresorna är redan nu långa och tunga för svenskspråkiga grundskoleelever, då det finns endast fyra lågstadier och ett enda högstadium i staden. Att lägga ner Kyrkoby skola skulle försämma det nuvarande problemet, och vi är rädda att detta leder till att svenskspråkiga familjer flyttar bort från Vanda, då grannkommuner erbjuder bättre och mer tillgängliga tjänster till familjerna.

Förslaget inkluderar också att Helsinge gymnasium skulle ta över Kyrkoby skolas lokaler. I Helsinge gymnasium råder en akut brist på utrymme och studerandemängden överskrider redan betydligt den ämnade kapaciteten. En flytt till Kyrkoby skolas nuvarande lokaler skulle ändå inte fungera som en långsiktig lösning till problemet. I servicenätsutredningen nämns att både Helsinge gymnasiums och Kyrkoby skolas lokaler är i nöjaktigt skick. Detta innebär att man i framtiden ändå skulle vara tvungen att satsa märkbart på lokalerna. Samtidigt är Kyrkoby skolas lokaler riktade till verksamheten för grundskolans lägre klasser, och skulle inte vara passande för moderna tiders gymnasieverksamhet utan betydande förändringar. Vi vill även poängtera möjliga biverkningar på gymnasiestuderandes vardag. Resan mellan Helsinge gymnasium och Kyrkoby skola är knappt en kilometer, vilket betyder att resor mellan lokalerna inte är lätt att inkludera i en skoldag. Tidspressen och bristen på återhämtning för studerande skulle öka, då studerande är tvungna att färdas mellan byggnaderna under rasterna. Samtidigt skulle undervisningen splittras, vilket försvårar koordination mellan olika grupper. Detta kan på samma sätt som för lågstadiebarnen ha negativa följder för i koncentrations- och inlärningsförmågor, samt öka på utmattning. Då andra stadiets studerande redan mår dåligt idag, är det helt enkelt inte en fungerande lösning att öka faktorer som bidrar till illamående.

Vanda ungdomsfullmäktige framför i sitt ställningstagande att Kyrkoby skola inte skall läggas ner. En flytt från en trygg och säker stämning till rastlösa och oroliga områden försvagar särskilt unga barns skolgång, har en negativ påverkan på barnens välmående, inlärnings- och koncentrationsförmågor, villighet att delta i skolverksamhet och ökar på vardagsutmattningen. Samtidigt tar en flytt med sig skolresebesvär, då barn blir tvungna att färdas tunga och långa sträckor med kollektivtrafik, då de tidigare kunde gå eller cykla till skolan. Osäkra sträckor längs skolvägen ökar risken för olyckor och rädsla. Långa skolresor försvagar barnens skolgång, och förkortar deras fritid. Till sist, vill vi påminna om att förslaget är bristfälligt och kortsiktigt då det gäller problem i Helsinges gymnasium, vilka kräver ändå konkreta lösningar i en nära framtid. Det nuvarande tjänstemannaförslaget skulle skapa mera besvär än nytta, och fungerar inte som en motåtgärd mot elevers och studerandes illamående. Vanda ungdomsfullmäktige ser inte förslaget vara acceptabelt.